2022 M. LIEPOS – RUGSĖJO MĖN. AKTUALIOS TEISMŲ PRAKTIKOS PRAMONINĖS NUOSAVYBĖS SRITYJE APŽVALGA

2022

1. LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMŲ PRAKTIKOS APŽVALGA

1.1.Lietuvos apeliacinio teismo (LApT) praktikos apžvalga

Lietuvos apeliacinio teismo 2022 m. liepos 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-396-790/2022 pagal atsakovo Lietuvos Respublikos valstybinio patentų biuro apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2021 m. rugsėjo 28 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovės Šv. Jokūbo kelio asociacijos ieškinį atsakovui Lietuvos Respublikos valstybiniam patentų biurui dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo įregistruoti prekių ženklą.

Ieškovė Šv. Jokūbo kelio asociacija kreipėsi į teismą, prašydama panaikinti atsakovo Lietuvos Respublikos valstybinio patentų biuro Apeliacinio skyriaus 2021 m. vasario 17 d. sprendimą Nr. 2Ap-2132 ir įpareigoti atsakovą įregistruoti ieškovės žodinį prekių ženklą Camino Lituano (paraiškos Nr. 20200305) 16 klasės pagal Nicos klasifikaciją prekėms. Ieškovė nurodė, kad 2017 m. pradėjo kurti piligriminių kelių, pavadinimu Camino Lituano, maršrutus Lietuvoje. Ieškovei priklauso svetainė http://www.caminolituano.com/, kurioje skelbiama informacija, susijusi su ieškovės iniciatyva ir lėšomis sukurtais Camino Lituano maršrutais Lietuvoje. Ieškovė yra užregistravusi žodinį ženklą Camino Lituano, registracijos Nr. 81854, 41, 43 klasėms paslaugoms žymėti, vėliau pateikė paraišką dėl šio prekių ženklo registracijos 16 klasės prekėms žymėti. Patentų biuras 2020 m. liepos 29 d. sprendimu atsisakė registruoti Prekių ženklą 16 klasės prekėms žymėti kaip neatitinkantį Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymo 7 straipsnio reikalavimų. Ieškovė, nesutikdama su Patentų biuro sprendimu pateikė apeliaciją, tačiau Patentų biuras skundžiamu Sprendimu ieškovės apeliaciją atmetė.

Ieškovas apskundė Patentų biuro sprendimą Vilniaus apygardos teismui. Vilniaus apygardos teismas 2021 m. rugsėjo 28 d. sprendimu ieškinį patenkino – panaikino sprendimą ir įpareigojo Patentų biurą įregistruoti prekių ženklą visoms ieškovės paraiškoje nurodytoms 16 klasės prekėms. Teismas nurodė, kad atsakovas be pagrindo žodžių junginio Camino Lituano prasmę išplėtė, vienareikšmiškai teigdamas, kad Lietuvos vartotojai šį žodžių junginį supras kaip Šv. Jokūbo kelią, be savo subjektyvių vertinimų, nepateikdamas papildomų argumentų tokia išvadai pagrįsti. Visiems yra žinoma, kad didžioji dalis Lietuvos gyventojų nemoka ispanų kalbos, o tuo atveju, jeigu būtų padaryta prielaida, jog gyventojai šią kalbą supranta, verčiant pažodžiui žymenį iš ispanų kalbos, minėtas žodžių junginys reiškia Lietuvos kelią, o ne Šv. Jokūbo kelią. Teismo vertinimu, prašomo registruoti žodinio ženklo junginys leidžia ieškovės 16 klasės prekes atskirti nuo kitų subjektų prekių.

Apeliaciniame skunde atsakovas Patentų biuras prašė panaikinti Vilniaus apygardos teismo sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad prekių ženklas Camino Lituano leidžia ieškovės prekes, priskirtinas 16 klasei, atskirti nuo kitų subjektų prekių. Teisėjų kolegijos nuomone, žodžių junginys Camino Lituano turi pakankamą skiriamąjį požymį, pagal kurį vartotojas galės identifikuoti 16 klasei priskirtinas prekes kaip tiekiamas būtent ieškovės, o ne kitų ūkio subjektų. Teisėjų kolegija kaip nepagrįstus vertina apeliaciniame skunde nurodytus argumentus, kad žodžių junginys Camino Lituano neturi skiriamojo požymio, nes Lietuvos vartotojų yra suprantamas kaip nuoroda į katalikų piligriminį Šv. Jokūbo kelią. Teismas atkreipė dėmesį, kad kreipiantis dėl užsienio kalba sudaryto žodinio žymens registracijos teisės aktuose nėra įtvirtinta reikalavimo vertinti atitinkamo žodžių junginio vertimo į registracijos valstybės kalbą, t. y. vertinamas prašomo įregistruoti iš užsienio kalbos žodžių sudaryto žymens skiriamasis požymis, o ne jo tiesioginė reikšmė registracijos valstybėje. Todėl nagrinėjamu atveju svarbus ne pažodinis prekių ženklo vertimo į lietuvių kalbą aspektas, o aplinkybė, kokią reikšmę patys vartotojai suteikia prašomam įregistruoti prekių ženklui.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos vartotojai Prekių ženklo Camino Lituano nepriskiria kitų ūkio subjektų prekėms ar paslaugoms, o Prekių ženklą sudarančių žodžių reikšmė nesudaro pagrindo teigti, kad toks žymuo negalės atskirti ieškovės prekių nuo kitų ūkio subjektų prekių, pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad Prekių ženklas turi skiriamąjį požymį, o Patentų biuras sprendimu nepagrįstai atsisakė registruoti Prekių ženklą PŽĮ 7 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu.

LApT nutarė Vilniaus apygardos teismo 2021 m. rugsėjo 28 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Susipažinti su visa Lietuvos apeliacinio teismo nutartimi galima Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) arba paspaudžiant čia.

•

Lietuvos apeliacinio teismo 2022 m. rugsėjo 6 d. sprendimas civilinėje byloje Nr. e2A-417-407/2022 pagal ieškovės uždarosios akcinės bendrovės „Auksinės kopos“ ir atsakovės uždarosios akcinės bendrovės „Auksinės kopos „Nida“ apeliacinius skundus dėl Vilniaus apygardos teismo 2021 m. spalio 6 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarosios akcinės bendrovės „Auksinės kopos“ ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Auksinės kopos Nida“ dėl prekių ženklų savininko teisių gynimo, juridinio asmens pavadinimo pakeitimo, domeno perdavimo ir nesąžiningos konkurencijos veiksmų uždraudimo.

Ieškovė UAB „Auksinės kopos“ kreipėsi į teismą prašydama įpareigoti atsakovę UAB „Auksinės kopos Nida“ per 30 kalendorinių dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos pakeisti pavadinimą UAB „Auksinės kopos „Nida“, įpareigoti atsakovę UAB „Auksinės kopos „Nida“ neatlygintinai perduoti ieškovei domeną „auksineskopos.lt“, uždrausti atsakovei UAB „Auksinės kopos „Nida“ savo vykdomoje komercinėje veikloje bet kokia forma naudoti žodžių junginį „auksinės kopos“ ir priteisti bylinėjimosi išlaidas. Ieškovė nurodė, kad ji yra Juridinių asmenų registre įregistruota 1993 m. rugsėjo 27 d., ieškovės veikla susijusi su nekilnojamojo turto nuoma ir pardavimu. 2003 m. sausio 19 d. įregistruotas domenas „akopos.lt“, kurį ieškovė naudoja komercinėje veikloje. Ieškovei priklauso Valstybiniame patentų biure registruoti ir pateikti registruoti prekių ženklai: žodinis prekių ženklas „AUKSINĖS KOPOS“, registracijos Nr. 55636, registracijos paskelbimo data 2007 m. spalio 25 d., grafinis prekių ženklas „ak auksinės kopos“ (fig.), paraiškos padavimo data 2021 m. kovo 23 d.

UAB „Auksinės kopos „Nida“ Juridinių asmenų registre įregistruota 2016 m. spalio 27 d., atsakovės pagrindinė veikla susijusi su patalpų nuoma. 2017 m. birželio 6 d. įregistruotas domenas „auksineskopos.lt“, kurį atsakovė naudoja komercinėje veikloje. Atsakovė komercinėje veikloje naudoja žodžių junginį „auksinės kopos“ nekilnojamo turto paslaugoms žymėti bei savo veiklai pristatyti, reklamuoti, bei pristatyti naujai vykdomą projektą – rekonstruojamą apartamentų kompleksą, kuriame bus siūlomos viešbučių paslaugos. Komercinėje veikloje naudodama žodžių junginį „auksinės kopos“, atsakovė elgiasi nesąžiningai ir pažeidžia ieškovės, kaip prekių ženklo savininkės, teises ir teisėtus interesus bei ieškovės teisę į pavadinimą.

Vilniaus apygardos teismas 2021 m. spalio 6 d. sprendimu ieškinį tenkino iš dalies, nusprendė įpareigoti atsakovę UAB „Auksinės kopos „Nida“ per 30 kalendorinių dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos pakeisti pavadinimą UAB „Auksinės kopos „Nida“, įpareigoti atsakovę UAB „Auksinės kopos Nida“ neatlygintinai perduoti ieškovei domeną „auksineskopos.lt“, kitą ieškinio dalį atmetė, paskirstė bylinėjimosi išlaidas.

Atsakovė UAB „Auksinės kopos „Nida“ apeliaciniame skunde prašė Vilniaus apygardos teismo 2021 m. spalio 6 d. sprendimo dalį, kuria atsakovė įpareigota per 30 kalendorinių dienų nuo sprendimo įsiteisėjimo pakeisti pavadinimą bei neatlygintinai perduoti ieškovei domeną „auksinėskopos.lt“, panaikinti ir priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti.

Ieškovė UAB „Auksinės kopos“ pateikė apeliacinį skundą, kuriame prašė panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2021 m. spalio 6 d. sprendimo dalį, kuria buvo atmestas ieškovės reikalavimas uždrausti atsakovei UAB „Auksinės kopos „Nida“ savo vykdomoje komercinėje veikloje bet kokia forma naudoti žodžių junginį „auksinės kopos“ ir priimti naują sprendimą (nutartį) – uždrausti atsakovei UAB „Auksinės kopos „Nida“ savo vykdomoje komercinėje veikloje bet kokia forma naudoti žodžių junginį „auksinės kopos“.

Teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo vertinimui, kad ieškovės ir atsakovės pavadinimų panašumas yra visuomenę klaidinančio pobūdžio. Teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo argumentams, kad žodžių junginys „auksinės kopos“ yra atsakovės juridinio asmens pavadinimo pradžioje, pateiktas lygiai ta pačia seka, kaip tai padaryta ieškovės pavadinime ir prekės ženkle, tuo patvirtinamas žodžių junginio reikšmingumas, o vietovardis „Nida“ kuria suvokimą, jog tokiu būdu žymimos paslaugos yra teikiamos Nidoje, tuo išskiriamas ne paslaugų tiekėjo asmuo, kaip teigia atsakovė apeliaciniame skunde, o tų paslaugų teikimo vieta, taigi žodžių junginio „auksinės kopos“ naudojimas atsakovės pavadinime gali suklaidinti visuomenę ir sudaryti vartotojui įspūdį, kad šalys yra susijusios bendrovės.

Teisėjų kolegija iš esmės pritarė ieškovės apeliacinio skundo argumentams, kad atsakovei uždraudus žodžių junginį „auksinės kopos“ naudoti tik juridinio asmens pavadinime, tačiau paliekant galimybę šį žodžių junginį naudoti pristatant bei reklamuojant savo vystomą nekilnojamąjį turtą, neužtikrinamos prekių ženklų savininko teisės ir teisėti interesai. Be to, toks sprendimas prieštarautų

kasacinio teismo praktikai, kurioje teigiama, kad, nors juridinio asmens pavadinimas ir prekių ženklas turi specialiai jiems priskirtas funkcijas, tačiau jos tarpusavyje turi derėti, nes, priešingu atveju, tam tikri prekių ženklai be pagrindo bus siejami su juridiniais asmenimis, arba atvirkščiai, juridiniams asmenims bus priskiriami tam tikri prekių ženklai, su kuriais jie iš tiesų nėra kaip nors susiję. Konstatavus prekių ženklo savininko pažeidimą pagal Prekių ženklo įstatymo 14 straipsnio 2 dalį, Teisėjų kolegija sprendė, kad ieškovė turi teisę reikalauti uždrausti kitiems asmenims vykdant komercinę veiklą naudoti bet kokį žymenį savo prekėms ar paslaugoms žymėti.

LApT nusprendė Vilniaus apygardos teismo 2021 m. spalio 6 d. sprendimo dalį, kuria atmestas ieškinio reikalavimas uždrausti atsakovei savo vykdomoje komercinėje veikloje bet kokia forma naudoti žodžių junginį „auksinės kopos“, panaikinti ir priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti visiškai.

Susipažinti su visa Lietuvos apeliacinio teismo sprendimu galima Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (LITEKO) arba paspaudžiant čia.

•

2. EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA

2.1. Atrinktų svarbiausių Europos Sąjungos Bendrojo Teismo (ESBT) bylų apžvalga

Europos Sąjungos Bendrojo Teismo 2022 m. liepos 6 d. sprendimas byloje Nr. T-250/21 Ladislav Zdút prieš Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybą (EUIPO)

2013 m. Ladislav Zdút pateikė Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai (EUIPO) paraišką įregistruoti Europos Sąjungos prekių ženklą:

Prekės ir paslaugos, kurioms buvo prašyta įregistruoti prekių ženklą, priskiriamos Nicos prekių ir paslaugų klasifikacijos klasėms pagal tokį aprašymą:

– „18 klasė: „Odos ir odų pakaitalai, jų gaminiai, nepriskirti prie kitų klasių; gyvūnų odos; kelioniniai krepšiai ir lagaminai; lietaus ir saulės skėčiai; lazdos (kriukiai)“;
– 24 klasė: „Lovatiesės; staltiesės“;
– 25 klasė: „Drabužiai, avalynė, galvos apdangalai“.

2019 m. įstojusios į bylą šalys Isabel Nehera, Jean-Henri Nehera ir Natacha Sehnal pateikė prašymą pripažinti minėto prekių ženklo registraciją negaliojančia visoms šiuo prekių ženklu žymimoms prekėms. Jie tvirtino, kad paduodamas ginčijamo prekių ženklo registracijos paraišką ieškovas buvo nesąžiningas. Jie, be kita ko, nurodė, kad jų senelis Jan Nehera XX a. ketvirtajame dešimtmetyje Čekoslovakijoje buvo įsteigęs drabužiais ir aksesuarais prekiaujančią įmonę ir pateikęs paraišką įregistruoti nacionalinį prekių ženklą, tapatų ginčijamam prekių ženklui (toliau – ankstesnis Čekoslovakijos prekių ženklas), kurį naudojo.

EUIPO Anuliavimo skyrius atmetė prašymą pripažinti registraciją negaliojančia, motyvuodamas tuo, kad nebuvo įrodytas ieškovo nesąžiningumas paduodant ginčijamo prekių ženklo registracijos paraišką. Įstojusios į bylą šalys pateikė apeliaciją EUIPO dėl Anuliavimo skyriaus sprendimo. EUIPO apeliacinė taryba patenkino įstojusių į bylą šalių apeliaciją, panaikino Anuliavimo skyriaus sprendimą ir pripažino ginčijamo prekių ženklo registraciją negaliojančia. Iš esmės Apeliacinė taryba nurodė, kad ankstesnis Čekoslovakijos prekių ženklas buvo gerai žinomas prekių ženklas ir XX a. ketvirtajame dešimtmetyje buvo iš tikrųjų naudojamas Čekoslovakijoje. Ji konstatavo, kad ieškovas žinojo apie Jan Nehera ir ankstesnio Čekoslovakijos prekių ženklo, kuris turi tam tikrą išlikusią reputaciją, egzistavimą ir žinomumą. Apeliacinė taryba taip pat nurodė, kad ieškovas bandė įrodyti ryšį tarp jo paties ir šio prekių ženklo. Šiomis aplinkybėmis ji nusprendė, kad ieškovas siekė nesąžiningai pasinaudoti Jan Nehera ir ankstesnio Čekoslovakijos prekių ženklo reputacija. Tuo remdamasi ji padarė išvadą, kad paduodamas ginčijamo prekių ženklo registracijos paraišką ieškovas buvo nesąžiningas.

Ieškovas Ladislav Zdút užginčijo šį EUIPO sprendimą Bendrajam Teismui (ESBT).

ESBT sprendime aiškino, kad šalys sutaria dėl to, kad XX a. ketvirtajame ir penktajame dešimtmečiuose Čekoslovakijoje ankstesnis Čekoslovakijos prekių ženklas ir Jan Nehera vardas turėjo bent jau tam tikrą reputaciją ar pripažinimą. Tačiau jos nesutaria dėl to, ar ši reputacija arba šis pripažinimas buvo išlikę ginčijamo prekių ženklo registracijos paraiškos padavimo dieną.

Ieškovas mano, kad Jan Nehera ir ankstesnis Čekoslovakijos prekių ženklas dabar yra visiškai užmiršti. EUIPO taip pat pripažįsta, kad iš pirmo žvilgsnio neatrodo, jog nėra jokių įrodymų, patvirtinančių, kad jie vis dar turi išlikusią reputaciją Čekijos Respublikoje ar Slovakijoje. Tik įstojusios į bylą šalys teigia, kad 2013 m. jie vis dar turėjo reputaciją šiose dviejose valstybėse narėse.

Bendrasis Teismas pažymėjo, kad nuo 1946 m., kai ankstesnis Čekoslovakijos prekių ženklas nustojo būti naudojamas Europoje, iki 2013 m., kai ieškovas pateikė paraišką įregistruoti ginčijamą prekių ženklą, praėjo beveik septyni dešimtmečiai. Taip pat pažymėjo, kad įstojusios į bylą šalys nepateikė įrodymų, kurie patvirtintų, kad 2013 m. ankstesnis Čekoslovakijos prekių ženklas vis dar turėjo tam tikrą reputaciją Čekijos Respublikoje, Slovakijoje ar kitose valstybėse narėse arba kad Jan Nehera vardas vis dar buvo žinomas didelei atitinkamos visuomenės daliai. Vadinasi, Apeliacinė taryba klaidingai nusprendė, kad

šis prekių ženklas turėjo „tam tikrą išlikusią reputaciją“ ir kad paduodant ginčijamo prekių ženklo registracijos paraišką šis vardas vis dar buvo žinomas.

Bendrasis Teismas pasisakė, kad „Elgesys, susijęs su pasipelnymu iš žymens ar vardo reputacijos, kokį ginčijamame sprendime nurodė Apeliacinė taryba kaip pagrindą konstatuoti ieškovo nesąžiningumą, iš esmės galimas tik tuo atveju, jei šis žymuo ar vardas faktiškai ir dabar turi tam tikrą reputaciją ar yra įgijęs tam tikrą žinomumą (pagal analogiją žr. 2015 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo Iron & Smith, C-125/14, EU:C:2015:539, 29 punktą).“

Išnagrinėjęs bylos aplinkybes ESBT konstatavo, kad pagal teismo sprendime nurodytą jurisprudenciją „nesąžiningumo sąvoka reiškia nesąžiningo mąstymo ar nesąžiningų ketinimų buvimą. Nagrinėjamu atveju EUIPO ir įstojusios į bylą šalys neįrodė, kad paduodamas ginčijamo prekių ženklo registracijos paraišką ieškovas elgėsi nesąžiningai ar turėjo nesąžiningų ketinimų.“ Atsižvelgiant į tai, ESBT manymu, EUIPO klaidingai nusprendė, jog ieškovas siekė nesąžiningai pasinaudoti Jan Nehera ir ankstesnio Čekoslovakijos prekių ženklo reputacija, ir tuo remdamasi padarė išvadą, kad paduodamas ginčijamo prekių ženklo registracijos paraišką ieškovas buvo nesąžiningas. Ir atitinkamai, EUIPO sprendimas turi būti panaikintas.

Susipažinti su visu ESBT sprendimu galima ESTT interneto svetainėje arba paspaudžiant čia.

•